

Na temelju članka 22. Statuta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine – pročišćeni tekst („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 2/10), Skupština Brčko distrikta Bosne i Hercegovine na ___. redovitoj sjednici održanoj ___. _____. godine u s v a j a

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O UDRUGAMA I FONDACIJAMA
BRČKO DISTRIKTA**

Članak 1.

U Zakonu o udrugama i fondacijama Brčko distrikta („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 12/02 i 19/07) iza članka 3. dodaje se novi članak 3.a. koji glasi:

„Članak 3.a.

(1) Udruga ili fondacija koja je upisana u registar udruga i fondacija u Bosni i Hercegovini može provoditi projekte u oblastima od javnog interesa koji se financiraju iz proračuna Brčko distrikta Bosne i Hercegovine sukladno programu Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

(2) Pod projektima u oblastima od javnog interesa iz stavka (1) ovoga članka naročito se smatraju projekti u oblasti socijalne skrbi, zaštite osoba s invaliditetom, društvene skrbi o djeci i mladima, pomoći starima, zdravstvene zaštite, zaštite i promidžbe ljudskih i manjinskih prava, suzbijanja diskriminacije, nasilja u obitelji i maloljetničkog nasilja, borbe protiv ovisnosti, volonterstva, socijalnog poduzetništva, obrazovanja, znanosti, kulture, umjetnosti, informiranja, amaterskog športa, zaštite okoliša, održivog razvoja, zaštite životinja, zaštite potrošača, borbe protiv korupcije, promicanja europskih integracija, zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, kao i humanitarni i drugi projekti kojima udruga ili fondacija isključivo i neposredno ostvaruje javni interes.

(3) Kriteriji i postupak dodjele sredstava za financiranje i sufinanciranje projekata udruga i fondacija bliže se uređuju podzakonskim aktom.“

Članak 2.

U članku 7. stavak (4) mijenja se i glasi:

„(4) Naziv registrirane udruge ili fondacije može biti na latiničnom ili ciriličnom pismu, a upisuje se u registar na jednom od tri službena jezika koji su u upotrebi u Bosni i Hercegovini, osim ako je naziv udruge ili fondacije na mrtvom jeziku ili stranom jeziku ili sadrži pojedine strane riječi.“

Članak 3.

Članak 14. mijenja se i glasi:

„Članak 14.

(1) Udruga mora imati skupštinu i osobu ovlaštenu za zastupanje.
(2) Statutom udruge može se propisati da udruga ima i upravni odbor.“

Članak 4.

U članku 16. stavku (1) točka c) mijenja se i glasi:

„c) imenovanje i razrješenje dužnosti osobe ovlaštene za zastupanje ako statutom nije drugačije uređeno i članova upravnog odbora ako je statutom predviđeno upravno tijelo kao tijelo udruge“.

Članak 5.

U članku 20. stavku (1) točka d) mijenja se i glasi:

„d) izvadak o novčanim iznosima ili drugoj početnoj imovini fondacije, koja ne može biti manja od 2.000,00 KM“.

Članak 6.

U Zakonu o udrugama i fondacijama mijenja se naziv poglavlja I.7. tako da sada glasi:

„I.7. NADZOR NAD PROVEDBOM ZAKONA I ZAKONITOŠĆU RADA UDRUGA I FONDACIJA KOJIMA JE POVJERENO OBAVLJANJE JAVNIH OVLASTI“

Članak 7.

Iza članka 44. dodaje se novi članak 44.a. koji glasi:

„Članak 44.a.

Nadzor nad provedbom ovoga Zakona vrši Vlada Brčko distrikta BiH – Odjel za stručne i administrativne poslove – Pododjel za potporu mjesnim zajednicama, udrugama građana i nevladinim organizacijama.“

Članak 8.

U članku 45. stavku (1) točka a) briše se.

U stavku (1) dosadašnje točke b), c), d), e), f) i g) postaju točke a), b), c), d), e) i f).

Članak 9.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga (8) dana od dana objave u „Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE

Esed Kadrić

OBRAZLOŽENJE

PRAVNI TEMELJ

Pravni temelj za donošenje Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udrugama i fondacijama Brčko distrikta sadržan je u članku 22. Statuta Brčko distrikta BiH – pročišćeni tekst („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 2/10).

RAZLOZI ZA DONOŠENJE PROPISA

Kao što se navodi u Smjernicama za izradu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udrugama i fondacijama Brčko distrikta, broj: 02-1145SB-0003/17 od 26. 12. 2017. godine, u tijeku je izrada nove odluke o proračunskom financiranju i sufinciranju programa i projekata udruga i fondacija u Brčko distriktu BiH (Odluka), na temelju Odluke Vlade Brčko distrikta BiH o usvajanju Smjernica za izradu odluke broj: 01.11-1161 DS-07/17 od 11. 1. 2017. godine. Prednacrt odluke propisuje za sve odjele Vlade jednoobrazne uvjete i postupak financiranja i sufinciranja projekata udruga i fondacija u oblastima od javnog interesa. Međutim, s obzirom na to da se oblasti od javnog interesa ne mogu urediti podzakonskim aktom i s obzirom na to da se javni interes utvrđuje samo zakonom, nužne su izmjene Zakona o udrugama i fondacijama Brčko distrikta kako bi se definirale oblasti od javnog interesa u kojima se mogu financirati i sufincirati projekti udruga i fondacija.

Pored toga, stručna analiza Zakona o udrugama i fondacijama Brčko distrikta („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 12/02 i 19/07) koja je urađena u okviru CBGI projekta Europske unije „Jačanje kapaciteta vladinih institucija za sudjelovanje u političkom dijalogu s civilnim društvom“, ukazuje da Zakon o udrugama i fondacijama Brčko distrikta (u dalnjem tekstu: Zakon) nije u potpunosti uskladen s odredbama Europske konvencije o ljudskim pravima Vijeća Europe (u dalnjem tekstu: Konvencija). Sukladno Ustavu Bosne i Hercegovine Konvencija se izravno primjenjuje u Bosni i Hercegovini. Ovo se odnosi na članak 7. stav (4) Zakona, koji propisuje da: „naziv registrirane udruge ili fondacije mora biti na tri službena jezika koji su u upotrebi u Bosni i Hercegovini“. Ova odredba protivna je članku 11. Konvencije zato što udruge i fondacije izjednačava s javnim ustanovama, usprkos činjenici da su udruge i fondacije privatno-pravne osobe. Sukladno praksi Europskog suda za ljudska prava u vezi s tumačenjem članka 11. Konvencije, kojim se jamči sloboda udruživanja i mirnog okupljanja, udruge su slobodne da samostalno određuju pismo, odnosno jezik na kojem će isticati svoj naziv u pravnom prometu. Svako ograničenje u pogledu korištenja jezika mora biti: a) propisano zakonom; b) služiti legitimnom cilju; c) proporcionalno legitimnom cilju kojem služi. Kako ukazuje CBGI analiza, članak 7. Zakona ne ispunjava ove uvjete. Iz istih razloga odredbe članka 7. Zakona nisu u skladu s člankom 12. Povelje Europske unije o temeljnim pravima.

CBGI analiza također ukazuje da Zakon sadrži niz pravnih praznina koje je potrebno urediti. Ovo se odnosi na članak 14. (obvezna tijela udruge i fondacije); članak 16. (nadležnosti skupštine udruge); članak 20. (obvezni sadržaj osnivačkog akta fondacije); i poglavlje 1.7. (opći nadzor nad djelovanjem udruga i fondacija). Analiza ukazuje i na nomotehničke manjkavosti u Zakonu koje otežavaju njegovu konzistentnu i pravičnu primjenu jer propisuju prekršajne sankcije za povredu dispozitivne zakonske odredbe (članak 45.).

USKLAĐENOST PROPISA S PRAVNOM STEČEVINOM EU-a

Europska unija (EU) potpisnica je Europske konvencije o ljudskim pravima Vijeća Evrope, kao i sve zemlje članice EU-a. Stoga su izmjene i dopune Zakona uskladene s pravnom stečevinom EU-a, odnosno člankom 11. Europske konvencije o ljudskim pravima, kojim se jamči sloboda udruživanja. Dodatno, izmjene i dopune Zakona uskladene su s člankom 12. Povelje Europske unije o ljudskim pravima (2000/C 364/01), kojim se također jamči sloboda udruživanja.

OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH RJEŠENJA

Definiranje oblasti od javnog interesa nužno je da bi se stvorile pravne pretpostavke za donošenje podzakonskog akta kojim će se za sve odjele Vlade Brčko distrikta BiH na jednoobrazan način urediti pitanje financiranja i sufinanciranja projekata udruga i fondacija u oblastima od javnog interesa. Definicija oblasti od javnog interesa u Zakonu uskladena je s definicijom oblasti od javnog interesa u Zakonu o udrugama i fondacijama Bosne i Hercegovine. Zakon predviđa da se i druge oblasti posebnim zakonom mogu proglašiti oblastima od javnog interesa.

Pored toga, Zakonom se precizira na kojem jeziku udruga može imati svoj naziv, a na kojim službenim jezicima se naziv udruge upisuje u registar. Zakonom se također precizira koja su obvezna tijela udruge (skupština i osoba ovlaštena na zastupanje), nadležnosti skupštine i obvezni sadržaj osnivačkog akta s obzirom na uočene pravne praznine kada je riječ o reguliraju ovih pitanja. Konačno, Zakonom se stavlja izvan snage odredba koja je propisivala prekršajne sankcije za povredu dispozitivnih odredbi u Zakonu imajući u vidu da se prekršajne sankcije mogu propisati samo za povredu imperativnih zakonskih odredbi.

ANALIZA UČINAKA PROPISA

Propis će imati prvenstveno utjecaja na udruge i fondacije koje djeluju u oblastima od javnog interesa, a koje žele konkurirati za dodjelu proračunskih sredstava za realizaciju svojih projekata u tim oblastima. U odnosu na postojeće procedure za dodjelu ovih sredstava, Zakon ne nameće nikakve dodatne troškove udrugama i fondacijama, ali ove procedure čini transparentnijim. Zakon nema nikakvih negativnih ekonomskih ili drugih učinaka na njegove primarne adresate, građane i gospodarstvo. Prednacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udrugama i fondacijama Brčko distrikta BiH postavljen je na mrežnu stranicu Vlade Brčko distriktra BiH www.bdcentral.net dana 10. 4. 2018. godine s pozivom zainteresiranoj javnosti da u roku od 30 dana, odnosno do 10. 5. 2018. godine dostavi pisane komentara na naznačenu elektroničku adresu. Također, dana 10. 4. 2018. godine upućen je poziv i svim institucijama i odjelima u Vladi Brčko distrikta BiH za dostavu komentara na Prednacrt zakona. Svi dostavljeni komentari uzeti su u obzir i implementirani u Nacrt zakona.

PROVEDBENI MEHANIZAM I NAČIN OSIGURANJA POŠTOVANJA PROPISA

Odjel za stručne i administrativne poslove Vlade Brčko distrikta BiH, Pododjel za potporu mjesnim zajednicama, udrugama građana i nevladinim organizacijama, sukladno svojim općim nadležnostima prati primjenu Zakona i predlaže Vladi mjere koje će osigurati njegovu jednoobraznu primjenu. Primjena se može manifestirati u donošenju podzakonskih akata koji će na jedan detaljniji način regulirati način primjene Zakona, ali i kroz imenovanje različitih povjerenstava čiji bi članovi bili zaduženi za praćenje pojedinih segmenata provedbe i poštovanja odredaba ovoga Zakona. Također, kao vid kontrole primjene odredaba Zakona je i Osnovni sud Brčko distrikta BiH, koji će kroz postupak registracije pravnih subjekata vršiti kontrolu dokumentacije koja se dostavlja u postupku registracije te samim tim i poštovanje odredaba ovoga Zakona.

PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU PROPISA

Sredstva za primjenu Zakona osigurana su u Proračunu Brčko distrikta BiH za 2018. godinu.

OPĆI INTERES ZBOG KOJEG SE PREDLAŽE POV RATNO DJELOVANJE

Zakon ne sadrži odredbe s povratnim djelovanjem.

RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO ŽURNOM POSTUPKU

Ne traži se donošenje Zakona po žurnom postupku.

RAZLOZI ZBOG KOJIH SE TRAŽI DA ZAKON STUPI NA SNAGU PRIJE OSMOGA DANA OD DANA OBJAVE U „SLUŽBENOM GLASNIKU BRČKO DISTRIKTA BiH“

Ne traži se da Zakon stupi na snagu prije osmoga dana od dana objave u „Službenom glasniku Brčko distrikta BiH“.

STATUTARNI I PRAVNI TEMELJ ZA UVODENJE PROPISA

Kao što je već navedeno u uvodnom dijelu obrazloženja, članak 22. Statuta Brčko distrikta BiH predstavlja temelj za uvođenje ovoga propisa i reguliranje ove materije neophodno je s obzirom na to da ona predstavlja sastavni dio opće politike Brčko distrikta BiH.

ANALIZA SADAŠNJEG STANJA

Prema izvatu iz Registra Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u dalnjem tekstu: Brčko distrikt BiH) u Registar udruga i fondacija, koji vodi Osnovni sud Brčko distrikta BiH, upisana je ukupna 591 udruga i fondacija (organizacija civilnog društva). Ovi podatci indiciraju da postoji značajan organizirani socijalni kapital u Brčko distriktu BiH čiji se potencijal tek treba u punoj mjeri realizirati. Udruge i fondacije već su prepoznate u Brčko distriktu BiH kao primarni nositelji i organizatori volonterskih aktivnosti. U Distriktu djeluje „Lokalni volonterski servis“, koji je osnovan na inicijativu „Omladinskog komunikativnog centra“ iz Banje Luke (OKC), koji vodi udruga „PRONI“ sa sjedištem u Brčkom i koji u svojim volonterskim aktivnostima stalno angažira preko 90 volontera. Istraživanje „Prosocijalna dimenzija volontiranja u Bosni i Hercegovini“ iz 2011. godine, koje je proveo OKC, ukazuje na pozitivne učinke volontiranja kako na razvoj ličnosti tako i na unaprijeđenje cjeloživotnog učenja kao preduvjeta konkurentnosti na tržištu rada, socijalne kohezije i društvene solidarnosti.

PROBLEMI KOJE PROPIS TREBA RIJEŠITI

Kao što je već navedeno u dijelu obrazloženja koji se odnosi na razloge za donošenje propisa, potrebno je izmjenama i dopunama postojećeg Zakona definirati oblasti od javnog interesa u kojima se mogu financirati i sufinancirati projekti udruga i fondacija, zatim postojeći Zakon nije u potpunosti usklađen s odredbama Europske konvencije o ljudskim pravima Vijeća Europe. Također postoje određeni segmenti koje je potrebno urediti, a koji se tiču obveznih tijela udruge i fondacije, nadležnosti skupštine udruge, obveznog sadržaja osnivačkog akta fondacije, kao i općeg nadzora nad djelovanjem udruga i fondacija.

CILJEVI KOJI SE POSTIŽU PROPISOM

Cilj propisa jeste da se: zakonski definiraju oblasti od javnog interesa u kojima se mogu financirati i sufinancirati projekti udruga i fondacija, da se odredbe Zakona dovedu u sukladnost s Konvencijom, da se urede pravne praznine u Zakonu i da se otklone nomotehničke manjkavosti koje otežavaju pravičnu i konzistentnu primjenu Zakona. Time će se stvoriti nužne pravne prepreke za donošenje podzakonskog akta kojim će se za sve odjele Vlade Brčko distrikta BiH na jednoobrazan način urediti pitanje financiranja i sufinanciranja projekata udruga i fondacija u oblastima od javnog interesa i unaprijediti pravni okvir za osnivanje i djelovanje udruga i fondacija.

RAZMATRANJE MOGUĆNOSTI DA SE PROBLEM RIJEŠI I BEZ DONOŠENJA PROPISA

Imajući u vidu da se oblasti od javnog interesa u kojima se mogu financirati i sufinancirati projekti udruge i fondacije mogu urediti samo zakonom, nužno je pristupiti izmjenama i dopunama Zakona.

ZAŠTO JE DONOŠENJE PROPISA NAJBOLJI NAČIN ZA RJEŠAVANJE PROBLEMA?

Iz prethodno navedenih razloga izmjene i dopune Zakona najpogodniji su način za rješavanje definiranog problema, jer se postojeće nedoumice i praznine ne mogu riješiti podzakonskim aktima.

VRIJEDNOSTI KOJIMA SE OBRAĐIVAČ VODIO

U izradi propisa vodilo se računa o međunarodnim pravnim standardima u oblasti slobode udruživanja i dobroj usporednoj praksi.

VJEROJATNOST PRORAČUNSKIH PRIHODA OD UVODENJA PROPISA

Predmetni Zakon u tom smislu nema proračunske implikacije.